

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW, MPVO

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering

Van

Persoonsgegevens

Datum

31 januari 2024

Referentie

40163933

Bijlagen

3

Intern OCW afgestemd

VO

Brieven aan TK en Visiegroep Buurtalen over
talenonderwijs

Aanleiding

Er loopt een aantal zaken omtrent het talenonderwijs in VO en HO. Dit betreft:

- een in mei 2023 aangenomen motie van de leden Krul (CDA), Peters (CDA) en Van der Graaf (CU) voor een landelijke campagne voor talenopleidingen (zie bijlage 1);
- een reactie op een tweetal verzoeken van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van de Tweede kamer voor een reactie op brieven van diezelfde Visiegroep (2023D21198 en 2023D44558) (zie bijlage 2);
- een reactie op de ontvangen brief van de Visiegroep Buurtalen (bijlage 3);
- een aangenomen motie tijdens de begrotingsbehandeling in januari 2024 die oproept tot een ambitieus plan voor de schoolvakken Frans en Duits in het voortgezet onderwijs (bijlage 4). Een amendement om middelen hiervoor vrij te maken, is in de stemmingen van 15 februari 2024 verworpen.¹

Middels deze nota vragen wij uw akkoord voor de afhandeling van deze zaken.

Geadviseerd besluit

Wij adviseren u beiden om:

- De voorgestelde Kamerbrief te versturen waarin u de twee verzoeken van de Tweede Kamer behandelt en de Kamer informeert over de uitvoering van de bovenstaande moties (zie bijlage 2);
- De voorgestelde reactie te versturen op de brief van de Visiegroep Buurtalen (zie bijlage 3).

Kernpunten brieven

- In de Kamerbrief (bijlage 2) licht u toe wat u onderneemt voor het talenonderwijs, in lijn met uw reactie op de brief van de Visiegroep Buurtalen, en licht u de uitvoering van de motie van de het lid Krul toe (zie meer informatie onder de Toelichting).
- In de voorgestelde reactie op de brief Visiegroep Buurtalen (bijlage 3) erkent u de zorgen die de Visiegroep uit in haar brief. Daarnaast licht u toe welke acties u onderneemt op het gebied van voortgezet- en hoger onderwijs om het talenonderwijs te versterken, zoals de bijstelling van het curriculum in VO en de investeringen in de sectorplannen in HO.

¹ Kamerstuk 36400-VIII, nr.48.

Toelichting

- Afgelopen mei heeft u beiden een brief ontvangen van de Visiegroep Buurtalen, een samenwerkingsverband van verschillende partners die zich inzetten voor buurtaalonderwijs (het Duits en Frans). In deze brief roept de Visiegroep op tot een integraal actieplan voor het talenonderwijs, waaronder een landelijke promotiecampagne voor de opleidingen Frans en Duits. De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van de Tweede Kamer heeft deze brief eveneens ontvangen en u gevraagd om een reactie.
- Afgelopen oktober heeft de Visiegroep Buurtalen een tweede brief gestuurd, gericht aan de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de aankomende verkiezingen. De commissie heeft u gevraagd om een reactie.
- Motie lid Krul c.s. met betrekking tot talenopleidingen (mei 2023): Afgelopen mei is de motie aangenomen van de leden Krul (CDA), Peters (CDA) en Van der Graaf (CU) om de middelen van de sectorplannen in te zetten voor een campagne voor talenopleidingen. De middelen voor de sectorplannen waren ten tijde van de motie reeds toegekend. Er bestaat daarnaast al een aantal jaar een landelijke talencampagne die georganiseerd wordt vanuit het Programmabureau Duurzame Geesteswetenschappen en de verschillende faculteiten Letteren en Geesteswetenschappen. Deze campagne zou lopen tot 1 januari 2024. In samenwerking met de decanen van diezelfde faculteiten en het Programmabureau Duurzame Geesteswetenschappen is het voorstel deze campagne te verlengen voor een periode van drie jaar. De decanen hebben hierbij verzocht in de campagne aan te sluiten bij de ontwikkelingen uit de sectorplannen. Vanuit zowel de directie OVO als de directie HO&S is in de bestedingsplannen van de directies hiervoor een bedrag van 50.000 euro beschikbaar gesteld (totaal 100.000 euro).
- Motie lid Krul c.s. met betrekking tot het voortgezet onderwijs (januari 2024): Deze motie *'verzoekt de regering om met een ambitieus plan te komen om de negatieve spiraal rondom de schoolvakken Frans en Duits te doorbreken en daar de grensregio's en organisaties rondom buurtalen actief bij te betrekken'*. Momenteel is een aantal acties in gang gezet voor de schoolvakken Frans en Duits.
 - Ten eerste voert Nuffic diverse activiteiten uit voor samenwerking en uitwisseling met Duitsland en Frankrijk.
 - Ten tweede draagt de vakvernieuwing voor Moderne Vreemde Talen ook bij aan het aantrekkelijker maken van de vakken. Zo is de inzet ook duidelijk dat het aansprekender moet worden en minder alleen een kwestie van woordjes en grammatica leren.
 - Bij deze vakvernieuwing zijn de secties Frans en Duits van de Vereniging voor Leraren Levende Talen en de Visiegroep Buurtalen betrokken.
 - Ook zijn zij betrokken bij de ingezette trajecten voor het verbeteren van het (centrale) examen voor deze vakken.

De motie-Krul van januari 2024 verwijst naar aanvullende wensen bovenop deze acties. In gesprekken met vertegenwoordigers van de buurtalen blijkt dat dit gaat onder andere gaat om het faciliteren van meer uren onderwijstijd voor de

buurtalen, het vastleggen van een ambitieus eindniveau voor buurtalen en het opzetten van een ambitieuze campagne en voorlichting voor leerlingen. Deze acties bijten met een aantal zaken:

Datum

31 januari 2024

- De curriculumbijstelling: onderwijstijd is nu eenmaal schaars en er is een veelvoud aan wensen voor het curriculum. Dat betekent dat er niet zo maar meer tijd beschikbaar kan worden gesteld voor Frans en Duits.
- Andere campagnes: een campagne voor Frans/Duits bijt met andere (overheids)campagnes voor bijvoorbeeld het kiezen voor vakken om te werken in tekortsectoren (techniek, zorg, onderwijs) of sectoren met arbeidsmarktrelevantie.
- Basisvaardigheden: via het Masterplan Basisvaardigheden is een oproep aan scholen om de komende jaren te focussen op het verbeteren van de basisvaardigheden. Een aanvullende oproep voor de buurtalen zorgt voor tegenstrijdige berichtgeving.
- U geeft in de brief aan dat u deze motie heeft gezien in het licht van wat we nu al doen en dat in uw ogen een grootschalig ambitieus plan – bovenop de al ingezette acties – voor de buurtalen daarom geen meerwaarde heeft.
- Amendement-Krul c.s. van januari 2024 om middelen vrij te maken voor het versterken van buurtalen.² Dit amendement betreft een ombuiging van €700.000 ter inzet van voorlichting en uitwisseling met scholen in Frankrijk of Duitsland. In tegenstelling tot de aangenomen motie-Krul (c.s.) is dit amendement tijdens de stemmingen van 15 februari 2024 **verworpen**.

² Kamerstuk 36400-VIII, nr.48.